

“โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร”
กำลังก่อสร้างใกล้จะเสร็จแล้ว

ประวัติหลวงพ่อโสธร

โดยเสด็จ

พระราชกุศล

สร้าง

โรงเรียน

วัดโสธรวรารามวรวิหาร

(แปดริ้ว) อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

ของ หลวงพ่อโสธร แปตรัว

ตั้งนโม ๓ จบ แล้วว่าคาถานี้ทุกวันนี้จะ
ปลดทุกข์ร่มเย็นเป็นสุขตลอดชีวิต (อย่าทำ
ทุจริตใดๆ เลย)

“นะ ทรงฟ้า โมทรงดิน พุทธ ทรงสินธุ์
ธา ทรงสมุทร ยะ ทรงอากาศ พุทธังแล้ววคลาด
—ธัมมังแล้ววคลาด สังฆังแล้ววคลาด ศัตถ์ภักยพาล
วินาศสันติ”

“นะกาโร กุกกุสันโธ สีโรหม์เณ โมกาโร
โกนาคะมะโม นานาจิตเต พุทธกาโร กัสสะโป
พุทโธ จะ ทะเวเนเต ธา กาโร ศรีศากกะยะมุณี
โคตะโม ยะกัณเณ ยะกาโร อะริยะ เมตตรัยโย
ชีวหาทีเต ปัญจะพุทธา นะมามิหัง”

“ก่อนนอนสวดทุกวัน ไปไหนก็บอก
และสวดทุกวัน ปลอดภัยแคล้วคลาด”

กรมศิลปากรขึ้นทะเบียนไว้ดังต่อไปนี้

จังหวัดฉะเชิงเทรา

เลขที่ ๑ คำแพ่งเมือง

ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองจะเข็งเทรา ประกาศ
 ในราชกิจจานเบกษา เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๓ วันที่ ๕ ม.ค. ๒๔๙๗

สิ่งสำคัญ ๑. ก่อด้วยอิฐถือปูน ก่อสร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๓๗๗

คานเหนือ ยาว ๓ เส้น

ก้านใต้ ยาว ๓ เส้น

กำหนดทิศตะวันออก ยาว ๖ เส้น ๑๐ วา

ด้านทิศตะวันตก ยาว ๖ เส้น ๑๐ วา

รวมเป็นเนื้อที่ ๑๙ ไร่ ๒ งาน

หมายเหตุ เมืองมะเซ็งเทราเป็นเมืองที่สร้างในสมัยอยุธยา ในแผ่นดินสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ เพื่อเป็นที่ระดมพลในเวลาสงคราม ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๓ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ หลังจากเสร็จศึกญวนแล้ว เมื่อ พ.ศ. ๒๓๗๗ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดให้กรมหลวงวรวงษรณเรศ ออกไปสร้างกำแพงเมืองพร้อมบ่อนปราการขึ้น ทั้งนี้เพื่อที่จะใช้เป็นเมืองเชื่อนขันท์กันพระนครทางด้านทิศตะวันออก ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำบางปะกง คือฝั่งเดียวกับตัวเมืองนั่นเอง ภายในบริเวณกำแพงบ่อนปราการนี้ปัจจุบันใช้

เป็นเรือนจำประจำจังหวัดฉะเชิงเทรา ในกฎหมายเก่ากรุงรัตน-
โกสินทร์ต้นฉบับอยู่ในหอวิธานระบุชื่อเมืองนี้ว่า “ฉะเชิงเทรา”

เลขที่ ๒ วัดโสธร

ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๓ วันที่ ๕ ม.ค. ๒๔๙๗

สิ่งสำคัญ ๑. โบราณวัตถุภายในวัด

๒. มีขอบเขตเนื้อที่

ทิศเหนือ ยาว ๖ เส้น ๖ วา

ทิศใต้ ยาว ๕ เส้น ๑๐ วา

ทิศตะวันออก ยาว ๔ เส้น ๓ วา

ทิศตะวันตก ยาว ๓ เส้น ๑ วา

เป็นเนื้อที่ ๒๑ ไร่ ๔๒ ตารางวา

หมายเหตุ วัดโสธร เดิมชื่อวัดหงส์ สร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยา
ตอนปลาย ต่อมาน้ำเซาะตลิ่งพังไป จึงได้ทำการสร้างขึ้นใหม่ ชื่อว่า
“วัดเสาชิง หรือ เสาทวน” แล้วจึงเปลี่ยนมาเป็นวัดโสธรภายหลัง
วัดนี้มีพระพุทธรูปโบราณสำคัญองค์หนึ่ง เรียกว่า “พระพุทธโสธร”
หน้าตักกว้าง ๑.๖๕ เมตร สูง ๑.๔๘ เมตร ตามประวัติมีว่าได้ปาฏิหาริย์
ลอยน้ำมาเมื่อมาถึงน้ำวนใกล้วัดโสธร ก็ลอยวนอยู่ ประชาชนจึงได้
ทำพิธีอัญเชิญขึ้นมาจากน้ำแล้วนำไปประดิษฐานไว้ที่วัดโสธรจนทุก
วันนี้

หลวงพ่อบุทธโสธร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชกระแสสถาปนา
 ในพระราชพงศาวดารหอไตรและโรงเรียนวัดโสธรฯ
 วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๒

คำนำ

หนังสือประวัติหลวงพ่อพระพุทธรูปโสธร ที่ท่านถืออยู่
 ทางวัดได้จัดให้พิมพ์ขึ้น เพื่อเผยแพร่แก่ท่านที่เคารพนับถือ
 หลวงพ่อได้ทราบประวัติ เพราะมีหลายท่านถามหาอยู่เสมอ
 ประจวบกับเมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๐๕ พระบาทสมเด็จพระ
 พระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้
 เสด็จพระราชดำเนิน มาทรงบำเพ็ญพระราชกุศลวิสาขบูชา
 ณ วัดโสธรวรารามวรวิหาร ได้ทรงมีพระราชดำรัสสอบถาม
 เรื่องโรงเรียนของวัดและจำนวนนักเรียน

เมื่อเสด็จพระราชดำเนินกลับแล้ว ได้พระราชทาน
 เงินจำนวน ๕๕,๕๒๑.๐๐ บาท (เก้าหมื่นห้าพันห้าร้อยยี่สิบ
 เอ็ดบาทถ้วน) ที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายมาให้วัดเพื่อปรับปรุง
 โรงเรียน ดังสำเนาหนังสือของกองมหาดเล็กสวนจิตรลดา
 ที่ปรากฏอยู่ในหนังสือนี้แล้ว

ดังนั้น ทางวัดจึงได้จัดการก่อสร้าง อาคารเรียน ขึ้นใหม่
 ในเนื้อที่ของวัดที่ได้ขอไว้กว่า ๒๐ ไร่ อาคารหลังกว้าง
 ๑๐.๐๐ ม. ยาว ๘๐.๐๐ ม. ๔ ชั้น ทั้งถ้ำน้ำใต้ดินลึก ๓ ม.
 การก่อสร้างได้ค่อยทำค่อยไปเพราะไม่มีเงินก้อนใหญ่ ทางวัด
 ได้จัดสร้างเองโดยมิได้ประมูล

(ข)

เมื่อเงินไม่พอสร้าง จึงจำเป็นต้องหาเงินจากท่านผู้มี
ศรัทธามานมัสการหลวงพ่ โดยได้จัดพิมพ์หนังสือประวัติ
หลวงพ่่ออกจำหน่าย เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลร่วมกับเงิน
ที่ผู้ศรัทธามานมัสการหลวงพ่เป็นประจำทุกวัน

หากท่านผู้ใดบริจาค โดยเสด็จพระราชกุศล ๑๐,๐๐๐
บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน) จะนำเข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เพื่อ
ขอพระราชทานพระทองคำหลวงพ่โสธร ในคราวเสด็จเปิด
โรงเรียนด้วย

วัดโสธรวราราม วรวิหาร

(พระราชนิพนธ์)
เจ้าอาวาสวัดโสธรวราราม วรวิหาร

ที่ พว.๐๐๐๓/๑๓๘

กองมหาดเล็ก สอนจิตรลดา

๑๗ มิถุนายน ๒๕๐๕

เรื่อง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเงินจำนวน ๙๕,๙๒๑ บาท
เรียน พล.ท.ท. พิชัย กุลละวณิชย์

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศล วิสาขบูชา
ณ วัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ศกนี้ ได้มี
ผู้ทูลเกล้าฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล รวมทั้งสิ้น ๑๑๗,๑๒๑ บาท
ซึ่งในจำนวนนี้ผู้ทูลเกล้าฯ ถวายได้แสดงความจำนงค์ขอให้พระราชทาน
แก่สถานกาชาดไทย ๒๑,๒๐๐ บาท จึงเหลือเงินอยู่อีก ๙๕,๙๒๑ บาท

ความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า ทางวัดโสธรวรารามมีความ
ประสงค์ที่จะซ่อมแซมและปรับปรุงโรงเรียนของวัด จึงทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ พระราชทานเงินจำนวน ๙๕,๙๒๑ บาท นี้แก่วัดโสธร
วรารามเพื่อให้ซ่อมแซมและปรับปรุงโรงเรียนดังกล่าว และเป็นอนุสรณ์
ในการที่ได้เสด็จฯ จ. ฉะเชิงเทรา

ฉะนั้นจึงขอส่งเงินจำนวน ๙๕,๙๒๑ บาท (เก้าหมื่นห้าพันเก้าร้อยยี่สิบเอ็ดบาทถ้วน)
มาพร้อมนี้ เพื่อได้โปรดดำเนินการตามพระราชประสงค์ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายพูนเพม ไกรฤกษ์)

(นายพูนเพม ไกรฤกษ์)

ประจำสำนักพระราชวังพิเศษ

รักษาราชการในตำแหน่งหัวหน้ากองมหาดเล็ก

ที่ รล. ๐๐๐๒/๒๔๘๑

สำนักราชเลขาธิการ

๗ สิงหาคม ๒๔๘๑

เรื่อง พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้อัญเชิญพระปรมาภิไธยย่อ
ภ.ป.ร. ประดิษฐานที่หน้าบันโรงเรียนวัดโสธร
นมัสการ เจ้าอาวาสวัดโสธรวรารามวรวิหาร
อ้างถึง ถิษิตที่ ๓๐๗/๒๔๘๑ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๔๘๑

ตามที่พระคุณท่าน ขอให้คำแนะนำกราบบังคมทูลพระ
กรุณาขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต อัญเชิญพระปรมาภิ-
ไธยย่อ ภ.ป.ร. เพื่อประดิษฐานที่หน้าบันของอาคารโรงเรียน
วัดโสธร ซึ่งทางวัดได้จัดสร้างขึ้นใหม่ด้วยเงินที่ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ พระราชทาน รวมกับเงินของวัดและเงินที่
ประชาชนบริจาคโดยเสด็จพระราชกุศล และขอพระราชทาน
อาคารเรือนหลังที่สร้างขึ้นใหม่นี้แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่
หัว ความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

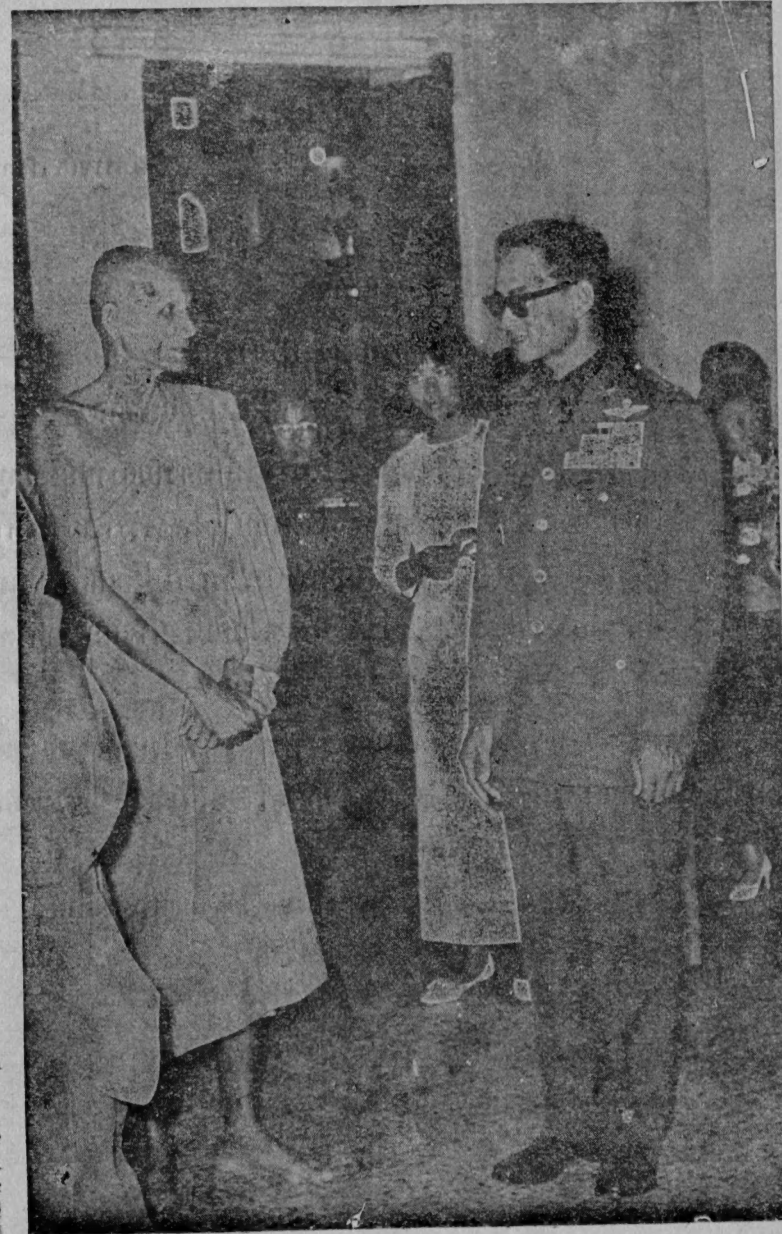
ได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลี
พระบาท แล้ว พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้อัญเชิญ
พระปรมาภิไธยย่อ ประดิษฐานที่หน้าบันอาคารของโรงเรียนวัด
โสธรที่สร้างขึ้นใหม่นี้ได้

(หม่อมเจ้าวงศานุวัตร เทวกุล)

ราชเลขาธิการ

กองการในพระองค์

พระราชพิธีราชาภิเษก เจ้าอาวาสวัดโสธรวรารามวรวิหาร เจ้าคณะจังหวัดฉะเชิงเทรา กำนันตำบลพระพรหมพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในงานเสด็จพระราชดำเนินพระราชพิธีราชาภิเษก ๓ มิถุนายน ๒๔๘๕

ที่ รด. ๐๐๐๒/๓๑๔๔

สำนักพระราชวัง

๑ ตุลาคม ๒๕๑๑

เรื่อง พระราชทานชื่อโรงเรียน

นมัสการ เจ้าอาวาสวัดโสธรวรารามวรวิหาร

อ้างถึง ฉัตติที่ ๓๕๕/๑๕๑๑ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๑๑

ตามที่พระคุณท่าน ขอให้ให้นำความกราบบังคมทูล
พระกรุณา ขอพระราชทานชื่อโรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร
ที่ได้จัดสร้างขึ้นใหม่ด้วยเงินที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระ
ราชทาน รวมกับเงินของวัด และเงินที่ประชาชนบริจาคโดย
เสด็จพระราชกุศล ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

นำความกราบบังคมทูล พระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลี
พระบาทแล้ว โปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อว่า “โรงเรียน
วัดโสธรวรารามวรวิหาร”

ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(หม่อมเจ้าวงศานุวัตร เทวกุล)
ราชเลขาธิการ

กองการในพระองค์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ กำลังทรงมีทองหลวงเพื่อโสธร
ณ วัดโสธรวรารามวรวิหาร ๓ กันยายน ๒๕๑๑

ฯ พลเอกประภาส จารุเสถียร รองนายกรัฐมนตรี
กำลังปิดทองหลวงพ่อปุทธโสธร จังหวัดฉะเชิงเทรา

พระเครื่องรางของขลัง

ของ

หลวงพ่อโสธร

ภายในพระอุโบสถ ทางวัดจัดให้มีพระเครื่องรางของขลังและพระบูชาขนาดต่าง ๆ ซึ่งได้ทำพิธีปลุกเสกแล้ว มีไว้ให้ประชาชนผู้เลื่อมใสในหลวงพ่อ และมีไว้ให้เลือกหลายสิบชนิด ทางวัดไม่เคยนำออกไปจำหน่ายที่ไหนเลย นอกจากมีในพระอุโบสถแห่งเดียวเท่านั้น

นอกจากนั้น ทองคำแท่งทางวัดจัดไว้สำหรับรับรองประชาชนผู้มานมัสการก็มีในกำแพงแก้วแห่งเดียวเท่านั้น ไม่เคยนำออกไปขายข้างนอกเลย

ท่านผู้มีศรัทธาเคารพเลื่อมใสในหลวงพ่อโสธร ส่วนมากจะได้รับความปลอดภัย แม้โรคภัยไข้เจ็บหลวงพ่อก็สามารถบำบัดเป่าให้หายได้ ประชาชนจึงได้พากันหลั่งไหลมาทุกวันไม่ขาด ขอสำคัญขอให้เคารพสักการะและนับถือจริงๆ แล้ว เป็นรับรองได้ว่าสำเร็จประโยชน์แน่นอน

ประวัติ หลวงพ่อโสธร

อันบุญญาบารมีอภินิหารความศักดิ์สิทธิ์อิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์เป็นสิ่งมหัศจรรย์ใดๆ จะปฏิเสธเสียไม่ได้เลย และจะแข่งขันให้เท่าเทียมกันนั้นได้ยาก จะมีได้บ้างก็เป็นบางสถานที่บางท่านบางคน ทั้งยังเป็นสิ่งทเหนือเหตุผลของการพิสูจน์ดังที่พระพุทธองค์ตรัสว่าสิ่งมหัศจรรย์นั้นเป็นอนิจจัง โอโรๆ ไม่ควรคิดค้นคว้าหาเหตุผล

ความศักดิ์สิทธิ์อภินิหาร จะดลบันดาลให้เกิดมีเฉพาะแก่ผู้มีบุญวาสนาและผู้เลื่อมใสนับถือเชื่อมั่นเท่านั้น หลวงพ่อโสธร องค์หนึ่งที่ทรงอานุภาพศักดิ์สิทธิ์อภินิหาร เป็นปูชนียะควรแก่การสักการะเคารพบูชาข่งนัก

พระพุทธโสธร หรือเรียกกันสามัญทั่วไปว่า หลวงพ่อโสธร เป็นพระทรงอานุภาพศักดิ์สิทธิ์ เป็นมิ่งขวัญของชาวจังหวัดฉะเชิงเทรา และเป็นที่รู้จักเคารพบูชาของประชาชนทั่วประเทศ หลวงพ่อโสธรเป็นพระรูปปางสมาธิหน้าตักกว้าง ๓ ศอก ๕ นิ้ว เป็นพระพุทธรูปพอกปูนลงรักปิดทอง พระเนตรเนือแบบสมัยล้านช้าง หรือเรียกกันสามัญว่า พระลาว

พระพุทธรูปแบบนี้ นิยมสร้างกันมากที่เมืองหลวงพระบาง อินโดจีนและภาคอีสานของประเทศไทย ประดิษฐานอยู่ในพระอุโบสถวัดโสธร อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ดำเนินหรือประวัติของหลวงพ่อโสธรนี้ หาหลักฐานยืนยันแน่นอนไม่ได้เป็นเพียงคำบอกเล่าสืบๆ กันมา ประวัติที่เกี่ยวกับวัดโสธรเท่านั้น

แรกเริ่มเดิมทีวัดโสธรนั้นชื่อว่า "วัดหงษ์" โดยที่วัดนี้มีเสาใหญ่มีหงษ์เป็นเครื่องหมายติดอยู่บนยอดเสา วัดนี้ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำบางปะกงด้านตะวันตก สถานที่วัดตั้งอยู่แต่เดิมนั้นเวลานึกน้ำจะพองเป็นแม่น้ำไปหมดแล้ว วัดนี้ใครเป็นผู้สร้างและสร้างขึ้นในสมัยใดไม่ปรากฏ แต่ได้ความว่าเป็นวัดเก่าแก่สร้างมานาน ต้นเหตุที่วัดนี้จะได้อชื่อว่า "โสธร หรือ โสธร" เล่ากันว่า กาลต่อมาหงษ์ใหญ่ที่อยู่บนยอดเสานั้นพลัดตกลงมาลงเหลือแต่เสา จึงได้เอาเสาทำเป็นธงขนแฉวงแทนหงษ์ เลยเรียกขานตามนิมิตเครื่องหมายว่า "วัดเสาธง" นานมาเสาธงถูกลมพัดหักโค่นลงมาหักเป็น ๒ ท่อนก็เลยถือเอานิมิตเสาหักเป็นท่อนนั้นเป็นชื่อวัดอีกว่า "วัดเสาทอน" อยู่สืบกาลช้านานจวบจนถึงสมัยกาลที่พระพันออง

ชายกัน ๓ องค์ ลอยล่องเข้ามาจากเมืองเหนือและในจำนวน
พระ ๓ องค์นั้น ได้อัญเชิญประดิษฐานไว้ที่วัดหนึ่งองค์คือ
หลวงพ่อโสธร แต่ปางหลังครั้งก่อนหลวงพ่อโสธรจะมีชื่อ
อย่างไรไม่มีใครทราบ เมื่อได้พระพุทธรูปหล่อมาไว้บูชาจาก
จำนวน ๓ องค์นั้นแล้ว ก็มีผู้รู้บอกความเห็นว่าเป็นชื่อเรียก
ไม่แน่นอน จึงพร้อมใจกันเปลี่ยนชื่อวัดเสียใหม่ว่า “วัด
โสธร” อันความหมายว่าวัดพระ ๓ องค์พี่น้องร่วมอุทรเดียวกัน
เมื่อเปลี่ยนชื่อว่า “โสธร” แล้ว หมู่บ้านและคลอง
ที่ขึ้นกับวัดก็ได้นามตามวัดไปด้วย เดิมทีเดิมวัดนี้ใช้
ตัวหนังสือเขียนว่า “โสทร” ไม่ได้เขียนว่า “โสธร” ดัง
ปัจจุบันนี้ แต่เนื่องด้วยพระที่ได้มา คือ หลวงพ่อโสธร
นั้น มีอานุภาพความศักดิ์สิทธิ์เป็นที่ปรากฏและรูปทรงสวย
งามมาก จึงได้เขียนและใช้ชื่อว่า วัดโสธร ซึ่งหมายความว่า
วัดพระศักดิ์สิทธิ์มาจนทุกวันนี้ คำว่า โสธร นี้ มีอาจารย์
ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นว่า เป็นนามศักดิ์สิทธิ์ (โส) เป็น
อักษรสำเร็จรูปป้องกันสรรพทุกข์โรคภัยทั้งปวง (ธ)
เป็นพยานุชนะอำนาจมีตะเบเตซานุภาพ (ร) เป็นอักษรมหา
นิยมเป็นทนต์ของเทวดาและมนุษย์

เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๘ สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระ
ยาวชิรญาณวโรรสสมเด็จพระสังฆราชเจ้า เสด็จมาตรวจการ
คณะสงฆ์ที่วัดโสธรทรงสนธิฐานไว้ว่า ผู้ที่ให้อำนาจนี้ไม่ใช่
คนที่ไม่รู้ เพราะเป็นนามที่ไพเราะทั้งแปลก็ให้ความตั้ง
หลวงพ่อโสธร มาประดิษฐานอยู่ที่วัดโสธรนานเท่าใด สมัย
พ.ศ.ใด ไม่มีใครทราบแน่นอน พอจะมีเค้าตามคำบอกเล่า
อันเกี่ยวโยงถึงหลวงพ่อดำบ้านแหลม จังหวัดสมุทรสงคราม
ตามประวัติหลวงพ่อดำบ้านแหลมกับหลวงพ่อดำโสธรลอยน้ำ
มาด้วยกันและเป็นพี่น้องกัน และชาวบ้านแหลมได้อัญเชิญ
หลวงพ่อดำบ้านแหลมขึ้นจากน้ำเมื่อ พ.ศ. ๒๓๐๐ จึงคาด
คะเนว่าหลวงพ่อก็มาประดิษฐานอยู่ที่วัดโสธรราว พ.ศ. ๒๓๐๐
หรือก่อนนั้นก็ไม่นานนัก ประวัติความเป็นมาของหลวงพ่อ
โสธรนี้มีผู้เล่าสืบๆ กันมาหลายกระแส ได้สอบถามผู้เฒ่า
ผู้แก่หลายท่าน ซึ่งท่านผู้นั้นได้รับฟังจากบรรพบุรุษเล่าให้ฟัง
ต้องกันว่า หลวงพ่อดำโสธรลอยน้ำมา มีคำปรารภว่า ล่องกาล
นานมาแล้วยังมีพระพี่น้องชายสามองค์อยู่ทางเมืองเหนือ มี
อิทธิปาฏิหาริย์แสดงฤทธิ์ ได้อภินิหารล่องลอยตามแม่น้ำมา
จากทิศเหนือเพื่อให้คนทางทิศใต้ได้เห็น ในที่สุดมาหยุดขึ้นที่

แม่น้ำบางปะกง ที่ตำบลสัมปทวน และแสดงปาฏิหาริย์ลอย
น้ำ และทวนน้ำได้ทั้งสามองค์ ประชาชนชาวสัมปทวนได้
พบเห็น จึงช่วยกันเอาเชือกพรวนมัลลาลงไปผูกมัดที่องค์พระ
พุทธรูปทั้งสามองค์นั้น แล้วช่วยกันฉุดลากขึ้นฝั่งด้วยจำนวน
ผู้คนประมาณ ๕๐๐ คนก็ฉุดขึ้นไม่ได้ เชือกขาดไม่สำเร็จตาม
ความประสงค์พากันเลิกไป ครั้นแล้ว พระพุทธรูปหล่อทั้ง
สามองค์ก็จมหายไปใน สถานที่พระสามองค์ลอยน้ำและทวน
น้ำได้นี้เลยให้ชื่อว่า "สามพระทวน" ต่อมาเรียกว่า "สัมป
ทวน" ได้แก่แม่น้ำหน้าวัดสัมปทวน อำเภอเมือง จังหวัด
ฉะเชิงเทรา ทุกวันนี้ ต่อจากนั้นพระทั้งสามองค์ก็ลอยตาม
แม่น้ำบางปะกง เลยผ่านหน้าวัดโสธรไปถึงกึ่งน้ำใต้วัดโสธร
แสดงฤทธิ์ผุดขึ้นให้ชาวบ้านบางนั้นเห็น ชาวบ้านได้ช่วยกัน
ฉุดขึ้นฝั่งทำนองเดียวกับชาวสัมปทวนแต่ก็ไม่สำเร็จ จึงเรียก
หมู่บ้านและคลองนั้นว่า "บางพระ" มาจนทุกวันนี้ จกนั้น
พระพุทธรูปทั้งสามองค์ก็ได้แสดงฤทธิ์ ลอยทวนน้ำวนอยู่ที่หัว
เลี้ยวตรงกองพันทหารช่างที่ ๒ จังหวัดฉะเชิงเทรา และแสดง
ปาฏิหาริย์จะเข้าไปในคลองเล็กๆตรงข้ามกองพันทหารช่างนั้น
สถานที่พระลอยวนอยู่นั้นเรียกว่า "แหลมหัววน" และคลอง

นั้นได้นามว่าคลองสองพี่น้อง(สองพี่สองน้อง)หลังจากนั้น องค์
พี่ใหญ่ ได้แสดงอิทธิปาฏิหาริย์ไปลอยอยู่ในแม่น้ำเจ้าพระยา
คอนสามแสน ประชาชนประมาณสามแสนคนช่วยกันฉุด
อาราธนาขึ้นฝั่งก็ไม่สำเร็จ แล้วต้องเลยไปผูกพันที่ลานาแม่
กลอง จังหวัดสมุทรสงคราม ประชาชนชาวประมงอาราธนา
ขึ้นประดิษฐานอยู่ที่วัดบ้านแหลม ทุกวันนี้เป็นที่บูชานับถือ
กันว่าเป็นพระศักดิ์สิทธิ์เท่าๆ กับหลวงพ่อโสธร ส่วนองค์
สุดท้องต้องลอยไปผูกพันที่วัดบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
และชาวบางพลีได้อัญเชิญประดิษฐานอยู่ที่วัดบางพลีใหญ่ ใน
อำเภอบางพลีที่ปรากฏว่ามีผู้คนเคารพนับถือมาก พระพุทธรูป
หล่อองค์กลางนั้นคือหลวงพ่อโสธร เมื่อลอยตามน้ำมาจาก
หัววนดังกล่าวแล้ว มาผูกพันที่หน้าวัดโสธร กล่าวกันว่า
ประชาชนจำนวนมากทำการฉุดลากขึ้นไม่สำเร็จ แต่ได้มีอา
จารยฺห์ผู้หนึ่งมีความรู้ทางไสยศาสตร์ ทำพิธีตั้งศาลเพิงคาบวง
สว่าง แล้วเอาด้ายสายสิญจน์คล้องกับพระหัตถ์หลวงพ่อโสธร
อัญเชิญขึ้นมาบนฝั่ง นำไปประดิษฐานในวิหารสำเร็จตามความ
ประสงค์ แล้วก็จัดให้มีการฉลองสมโภชและให้นามหลวงพ่อ
ว่า หลวงพ่อโสธร องค์หลวงพ่อโสธรจริงในสมัยที่ได้มา

เดิมนี้เป็นพระพุทธรูปหล่อด้วยทองสัมฤทธิ์ ปางสมาธิเพ็ชร
หน้าตักกว้างสองศอก ทรงสวยงาม ต่อมาพระสงฆ์ในวัดเห็น
ว่ากาลต่อไปภายหน้า ผู้ชนที่มั่งคั่งหาและโลหะแรงกล้ามี
อริยาสัยเป็นบาปลามกหมดศรัทธาหาความเลื่อมใสมิได้ จัก
นำเอาไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวเสีย ไม่เป็นการปลอดภัย จึง
พอกปูนเสริมให้ใหญ่หุ้มองค์จริงไว้ภายใน ดังปรากฏใน
ปัจจุบันนี้

สถานที่ตั้งวัดโสธรตั้งอยู่ในสมัยแรกนั้น ทางบกเป็น
ป่าหุบบ้านมน้อย การคมนาคมไม่สะดวก เมื่อหลวงพ่อก
ประดิษฐานอยู่ที่วัดโสธรแล้ว ประชาชนชาวเรือรู้จักนับถือ
กันมาก เพราะการไปมาสะดวกกว่าทางบกมีเรือไปมาไม่ขาด
ชาวเรือค้าขายนับถือว่า ถิ่นออกขอต่อหลวงพ่โสธรแล้ว
สินค้าก็จะซื้อขายคล่องเป็นเทน้ำเทท่า เรือแพที่ผ่านไปมา
ในแม่น้ำ พอถึงตรงโบสถ์หลวงพ่โสธรก็วกเอาน้ำในแม่น้ำ
ซึ่งนับถือว่าเป็นน้ำมนต์หลวงพ่ ดมบ้างลูบศีรษะบ้างล้างหน้า
และประพรมเรือและสินค้าในเรือ ดังได้เห็นกันอยู่ทุกวันนี้
ส่วนทางบกประชาชนรู้จักนับถือยังไม่แพร่หลาย เพราะการ
คมนาคมไม่สะดวกดังกล่าวแล้ว ครั้นต่อมาการคมนาคมติดต่อ
สะดวกขึ้น ทางบกจึงมีผู้คนไปนมัสการมากขึ้น ผู้ใดเจ็บป่วย

ก็มาขอความคุ้มครองจากหลวงพ่โสธร และได้ผลสมความ
ปรารถนาเป็นจำนวนมาก กิตติศัพท์ความศักดิ์สิทธิ์ของหลวงพ่
โสธรได้แผ่ไพศาลไปในถิ่นต่าง ๆ มูลเหตุที่มั่งงานสมโภชขึ้น
นั้นเล่ากันว่า สมัยหนึ่ง บ้านโสธรเกิดทุกข์ภัยภัยไข้เจ็บ
หมากแพง ฝนแล้ง ข้าวกล้าในนา ผลไม้ในสวนเหี่ยวแห้ง
สัตว์พาหนะเกิดโรครบาอ ผู้คนทั้งเด็กและผู้ใหญ่เป็นโรค
ล้มตายทั้งสัตว์ล้มเจ็บลงตามกัน ผู้คนพอหนีไปได้ก็ทิ้งบ้าน
เรือนทรัพย์สินสมบัติหนีเอาตัวรอด ผู้ป่วยไปไม่ไหวก็นอนรอวัน
เป็นวันตายของตนอยู่ ในกาลครั้งนั้น ยังมีบุรุษหัวหน้าครอบครัว
คนหนึ่งได้เกิดโรคนี้ เมื่อไม่มีคนเป็นทพังกั้นเข้าหาพระ
สมณะที่พึ่งพำนัก จึงไปนมัสการอธิษฐานบถบาน ขอความ
คุ้มครองรักษาจากหลวงพ่โสธรในวิหาร รับเอายาดีจากหลวง
พ่อก ๓ อย่าง คือ ขี้รูป ๑ ดอกไม้เหี่ยวแห้งที่บูชาแล้ว ๑
และอธิษฐานขอเทยนอนน้ำมนต์จากหลวงพ่ ๑ แกะเอามา
ต้มกินทาอบทั่วสรรพางค์กาย ปรากฏว่าได้ผลสมความ
ปรารถนาโรคหายปกติ ด้วยความดีใจที่โรคหายสมประสงค์
จึงจัดให้มีการสมโภชแต่בלถวายหลวงพ่ แต่นั้นมากิตติศัพท์
ความศักดิ์สิทธิ์ของหลวงพ่ก็แพร่สะพัดไปในถิ่นต่าง ๆ กว้าง
ขวางมากขึ้น จนเป็นที่เลื่องลือว่าหลวงพ่ศักดิ์สิทธิ์ ผู้ใด

ปรารถนาสิ่งใดที่ชอบธรรมท่านก็ประสิทธิ์ประสาทให้สมประ-
สงค์ การสมโภชและแก้ปลงจึงมีขึ้น ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

มีพระบรมราชวินิจฉัยเกี่ยวกับหลวงพ่อโสธร
ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
รัชกาลที่ ๕ เมื่อคราวเสด็จประพาสเมือง
ยะเบ็งเทรา พ.ศ. ๒๔๕๑ ไว้ดังนี้

กลับมาแะวัดโสธร ซึ่งกรมหลวงดำรงคิดจะ
แปลว่ายะโสธรจะให้เกี่ยวข้องแก่การที่ได้สร้าง
เมื่อเสด็จกลับจากไปตีเขมรแผ่นดินพระบรม-
ไตรโลกนารถหรือเมื่อใดนั้นแต่เป็นที่สงสัยด้วย
เห็นไม่ถนัด พระพุทธรูปทำด้วยศิลาแลงทรงน
องค์ที่สำคัญว่าเป็นหมอดินนั้น คือ องค์ที่อยู่กลาง
คูรูปกั๊กและเอาจมเป็นทำนองเดียวกับพระพุท
ธรูปเทพปฏิมากร แต่ตอนบนกลายเป็นเป็นฝั่มอยู่ที่
ไปนั้นว่าลอยน้ำมากก็เป็นความจริง เพราะ
เป็นศิลาคงจะไม่ได้ทำในที่นี้

อานุภาพความศักดิ์สิทธิ์ของหลวงพ่อโสธรมีมากเหลือ
ที่จะเล่าสู่กันฟังให้หมดได้ เพราะหลวงพ่อโสธรเป็นต้นโพธิ์
ต้นไทรอันใหญ่ให้สรรพสัตว์ได้พำนักอาศัย หลวงพ่อบ
รมใหญ่ทางกันสรพกับอันตรายความเดือดร้อนรำเคีย ให้
สรรพสัตว์อยู่เย็นเป็นสุข เป็นแพทย์วิเศษพยาบาลผู้อาพาธ
ให้หายขาดไม่กลับเป็น เป็นสรณะที่พึ่งพิงของหมู่บริษัทผู้ถูก
ภัยคุกคาม เป็นนริบ่อบุญกุศลของทวยหาบกาให้ใฝ่หาบุญ
กุศล เป็นหมอดูพยากรณ์ทายโชคชะตาว่าสนาทางอดีตอนาคต
และปัจจุบันให้ทุกท่านผู้ต้องการทราบ หลวงพ่อบเป็นสัพพัญญ
สำเร็จทุกวิชา ทุกอย่างทั้งทางโลกและทางธรรม เป็นบรมครู
ของเทวดาและมนุษย์ไม่มีผู้ใดยิ่งไปกว่า หลวงพ่อบ

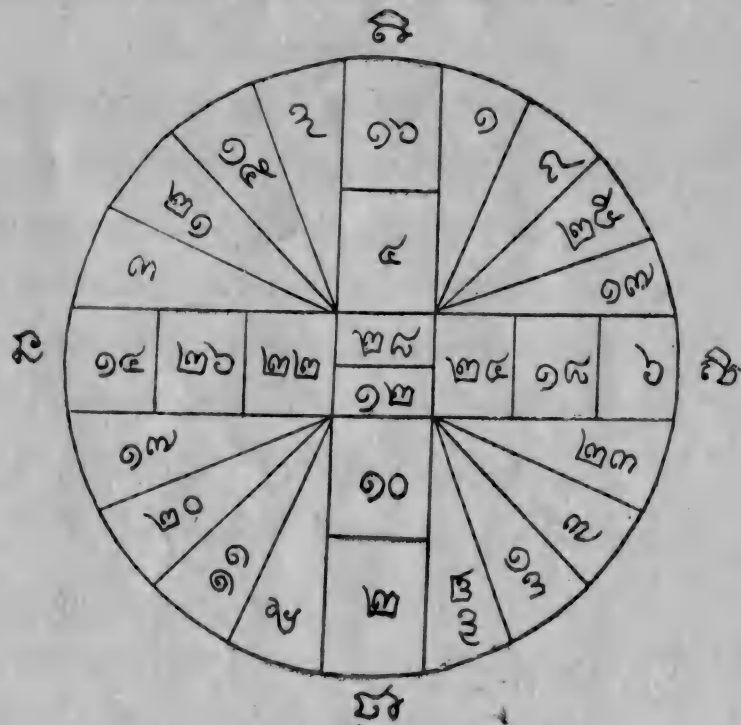
เจ้าอาวาสวัดโสธรวรารามวรวิหาร

วัดโสธรวรารามวรวิหารเป็นวัดใหญ่วัดหนึ่ง เพราะมีหลวงพ่อโสธรที่ศักดิ์สิทธิ์ มีคนทั่วโลกพากันยกย่องเคารพนับถือ ไปมากราบไหว้เป็นประจำอยู่ทุกวัน ทั้งตั้งมานานจนไม่มีใครทราบว่ตั้งมาแต่เมื่อใด ตามพงศาวดารว่าตั้งสมัยกรุงศรีอยุธยา ก็คงจะมีสมภารน้อยร้อย เพราะวัดตั้งมาเป็นร้อย ๆ ปีมาแล้ว แต่ไม่มีใครทราบประวัติและจดจำไว้ จึงไม่มีใครทราบแน่ชัดว่ามีสมภารมาแล้วกี่องค์ แต่ที่ทราบและจำกันได้นั้นมีนามดังต่อไปนี้ คือ

๑. พระอาจารย์อัน เป็นสมภารแต่ปี ๒๔๐๕ ถึงปี พ.ศ. ๒๔๑๒ รวมระยะครองวัด ๘ ปี
๒. พระอาจารย์จู เป็นสมภารแต่ปี พ.ศ. ๒๔๑๒ ถึงปี พ.ศ. ๒๔๑๘ รวมระยะครองวัด ๖ ปี
๓. พระอาจารย์ปาน (หลวงพ่อปาน) เป็นสมภารแต่ปี พ.ศ. ๒๔๑๘ ถึงปี พ.ศ. ๒๔๕๐ รวมระยะครองวัด ๓๒ ปี
๔. พระอาจารย์เกิด เป็นสมภารแต่ปี พ.ศ. ๒๔๕๐ ถึงปี พ.ศ. ๒๔๕๘ รวมระยะครองวัด ๘ ปี

๕. พระอาจารย์หลิน เป็นสมภารแต่ปี พ.ศ. ๒๔๕๘ ถึงปี พ.ศ. ๒๔๘๒ รวมระยะครองวัด ๒๔ ปี
 ๖. พระอาจารย์กาด (รักษาการ) เป็นสมภารแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๒ ถึงปี พ.ศ. ๒๔๘๔ รวมระยะครองวัด ๓ ปี
 ๗. พระครูอุดมสมณคุณ (กิมขัน) เป็นสมภารแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๔ ถึงปี พ.ศ. ๒๔๘๘ รวมระยะครองวัด ๔ ปี
 ๘. พระราชเชมการ (ก่อ) เป็นสมภารแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๘ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๐๖ รวมระยะครองวัด ๑๘ ปี
 ๙. สมเด็จพระวันรัต (ปุ่น) เป็นสมภารแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๖ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๐๗ รวมระยะครองวัด ๑ ปี
 ๑๐. พระพุทธิรังสี (เจียม กุลละวณิชย์) เป็นสมภารแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๗ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๐๘ รวมระยะครองวัด ๑ ปี
 ๑๑. พระราชพุทธิรังสี (เจียม กุลละวณิชย์) เป็นสมภารแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๑๔ รวมระยะครองวัด ๖ ปี
 ๑๒. พระเทพคุณาธาร (เจียม กุลละวณิชย์) เป็นสมภารแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๔ เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน
- เพียงที่จำได้จากปากประชาชนก็ ๙ องค์ และท่านเหล่านั้นก็มรณภาพไปหมดแล้ว

ยันต์เลขใบเชื้ยมชี หลวงพ่อโสธร

วิธีเสี่ยงทาย

ก่อนจะเสี่ยงทาย ฟังตั้งใจว่านะโม ๓ จบ และว่า
 กาณ นะ ชา ลี คี แล้วจึงอธิษฐานจิตให้ตรงต่อหลวงพ่
 โสธร ตั้งความปรารถนาหลักตาใช้ปลายนิ้วชี้มือขวาหรือชี้ม
 เล็ก ๆ จีลงที่ยันต์เลขเชื้ยมชีนี้ เมื่อถูกตรงเลขที่เท่าใด จง
 อ่านดูคำทำนายตามหมายเลขใบเชื้ยมชีหลวงพ่โสธรนี้.

การเสี่ยงเชื้ยมชีที่มีไม่ว่าไม้หาง

มีวิธีเสี่ยงทายที่ถ่อกันดังนี้ ต่างว่า ผู้เสี่ยงทายส่นตัว
 เชื้ยมชีได้หมายเลขหนึ่งเถาใดแล้ว ผู้เสี่ยงก็อธิษฐานถาม
 หลวงพ่ว่า หมายเลขนั้นหลวงพ่จะให้หรือไม่ แล้วโยนไม้
 คว้าไม้หาง ๒ ชิ้นลง ถ้าไม้ั้นหางทั้ง ๒ หมายถึงว่า ฟรี
 เปลา (หัวเราะ) ผู้เสี่ยงทายต้องส่นตัวอีกใหม่ เมื่อได้เลขใด
 แล้วก็โยนไม้คู่่อีก ถ้าไม้ั้นคว้าทั้ง ๒ ก็หมายความว่าหลวง
 พ่จะไม่ให้หรือไม่ใช่เลขของผู้เสี่ยงทาย ผู้เสี่ยงทายต้องส่นตัว
 ใหม่่อีก คราวนี้ได้เลขแล้ว เสี่ยงไม้คู่่อีก ถ้าไม้ั้นคว้าอัน
 หางอันหมายความว่าหลวงพ่ให้แล้ว คือ เป็นเลขเชื้ยมชี
 ของผู้เสี่ยงทาย ผู้เสี่ยงทายก็ตรวจดูคำทำนายตามใบเชื้ยมชี
 ได้ความว่าอย่างไร ถ่อว่าคำทำนายนั้นแม่นแน่แล้ว .

หลวงพ่อบัณฑิต

ลูกหลวงพ่อบัณฑิตให้หรือได้บัณฑิต

หลวงพ่อบัณฑิตแก้หายคลายทุกหน

แสนประเสริฐพิษระงับแก้ภัยจน

ทั่วจลนลือกกันอุทุแทบพิง

บ้างก็ปลการพนันเรื่องขันต่อ

ขอหลวงพ่อบัณฑิตและแก้จนน้ำมนต์ขลัง

ทั่ววิคควายหายไข้บัณฑิตช่วยระวัง

ชาวนาบั้งจะตกกล้าหาน้ำมนต์

พวกชาวนาชาวสวนทุกถ้วนหน้า

ต่างวันทาขอให้มีทวีผล

ได้สมมาดปรารถนามาทุกคน

ตลอดจนป้องกันภัยอันตราย

ไม่มีบุตรขอบุตรสุดที่รัก

แจ้งประจักษ์เกิดบุตรตรงจุดหมาย

ขอบุตรหญิงได้หญิง ขอบุตรชายได้ชาย

ได้สืบสายนามสกุลประยูรวงศ์

ลูกหลวงพ่อบัณฑิตให้ภาน้ำมนต์ขลัง

ให้เขาหมดทอนไม่ห้ามตามประสงฆ์

ยังเหลือแต่หลังอ ๆ คอไม้ตรง

ท่านก็คงเลียงไว้ไม่ให้เลย

มีบุตรหญิงนางสาวเขมาขอ

ถามหลวงพ่อบัณฑิตทายรายลูกเขย

ชายขอหญิงมีงมิดรไว้ชิดเชย

เขาเคยเสี่ยงควัดหงายไม้สองอัน

คนมาขอให้น้ำมนต์วันยังค่ำ

บ้างกระทานป่นยักตัวสั้น

เขาเสี่ยงโชคร้ายคฤหัสถ์วัน

ต่างช่วยกันตั้งอุทิศบิณฑาทอง

หญิงตั้งครรภ์ก็ถ้วนกำหนดทศมาส

ประจำราชบุรีไทยจีนทั้งสิ้นผอง

ไปขอน้ำสะอาดได้สมใจปอง

ต้องบิณฑาทองบิณฑาทองเรื่องการบุญ

บิณฑาทองมาชำระพระจึงช่วยอุทิศบุญ

บิณฑาทองคุณพระพุทธรูปช่วยอุทิศบุญ

บิณฑาทองบาปหยาบชำระการทารุณ

ไม่ให้คุณเกิดโทษไม่โปรดปราน ฯ

งานเทศกาลนมัสการหลวงพ่อโสธร

หลวงพ่อโสธร เป็นพระที่ศักดิ์สิทธิ์ยิ่ง มีอภินิหาร มีประชาชนพุทธบริษัทและเทศ พากันลี้ภัยไปนมัสการทุกวันไม่ขาด ถ้าเป็นวันเสาร์อาทิตย์หรือวันหยุดอื่น ๆ ประชาชนยังพากันไปมากกว่าวันธรรมดา ยิ่งในวันเทศกาลด้วยแล้ว ประชาชนพากันลี้ภัยไปนับจำนวนแสน งานปีของหลวงพ่อโสธรนั้นมีบตะ ๓ ครั้ง ตามลำดับดังนี้

๑. ครั้งแรก งานวันเกิดของหลวงพ่อโสธร คือ

กลางเดือน ๕ มีงาน ๓ วัน ๓ คืน

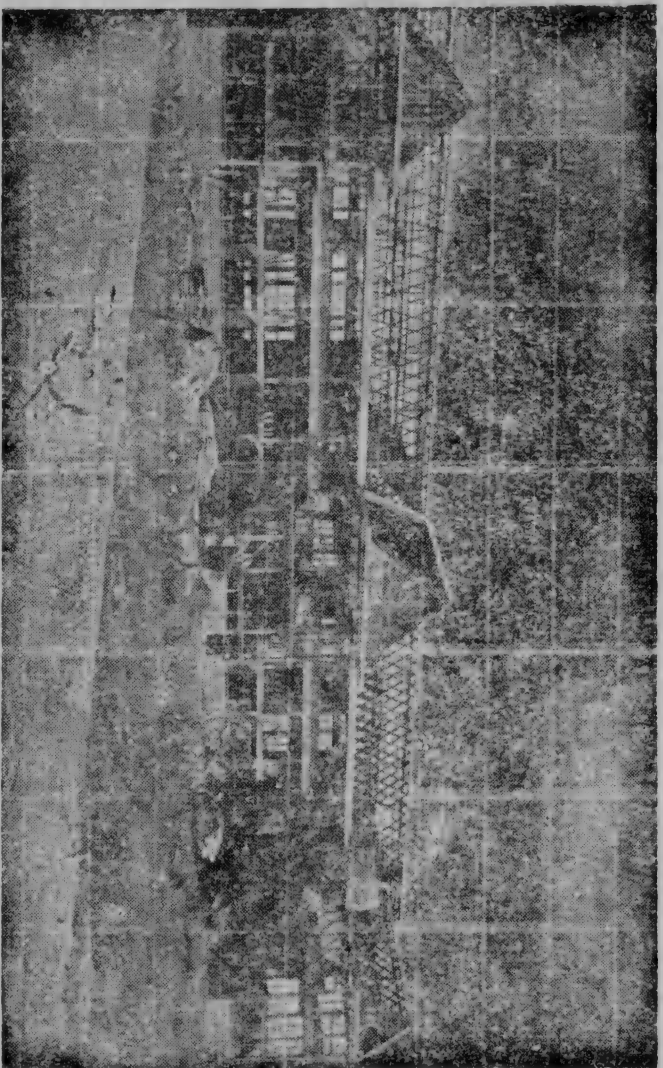
๒. ครั้งที่ ๒ งานกลางเดือน ๑๒ มีงาน ๕ วัน ๕ คืน

๓. ครั้งที่ ๓ งานตรุษจีน มี ๕ วัน ๕ คืน

งานนมัสการหลวงพ่อครั้งแรกนั้น ตามตำนานกล่าวว่า ประชาชนพากันอเวธนาหลวงพ่อขึ้นจากแม่น้ำแล้วอุยเชิญมาประดิษฐานในพระอุโบสถจึงมีงานสมโภชถวาย ต่อแต่นั้นมาก็มีถวายหลวงพ่อเป็นประจำมาถึงทุกวันนี้ งานนี้เริ่มแต่วันขึ้น ๑๕—๑๕ ค่ำ และแรม ๑ ค่ำ เดือน ๕ รวม ๓ วัน ๓ คืน มีมหรสพสมโภชตลอดงาน ถือกันว่าเป็นงานวันเกิดของหลวงพ่อ

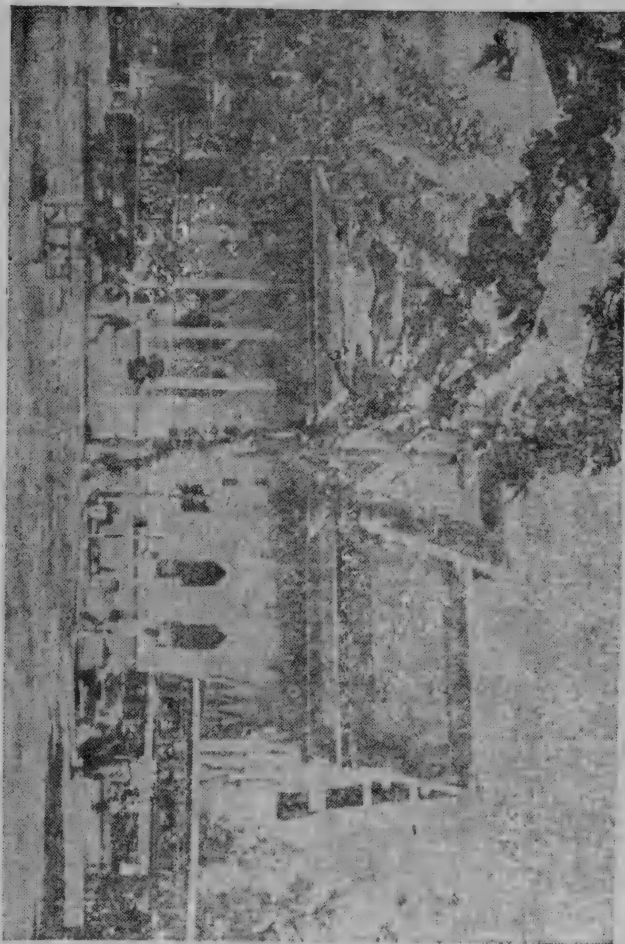
งานเทศกาลนมัสการหลวงพ่อกกลางเดือน ๑๒ นั้นเริ่มมีตั้งแต่วันขึ้น ๑๑ ค่ำ เดือน ๑๒ วันนี้เป็นวันทำพิธีเจริญพระพุทธมนต์เปิดงาน และปลุกเสกพระเครื่องรางของขลังของหลวงพ่อ เสร็จแล้ว ทำพิธีเปิดงานในวันรุ่งขึ้น คือวันขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือน ๑๒ ถึง วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ รวม ๕ วัน ๕ คืน งานกลางเดือน ๑๒ นี้ มีการแห่หลวงพ่อไปทางบกและทางน้ำ พร้อมทั้งมีการแข่งเรือทุกชนิดและมีงานสนุกสนานมากตลอดจนถึงศาลากลางจังหวัด

งานนมัสการหลวงพ่อครั้งที่ ๓ นั้น คือ ในเทศกาลตรุษจีน เริ่มตั้งแต่วัน ขิวอด ขิวหบ ขิวชา ขิวสี่ ขิวโหวง รวม ๕ วัน ๕ คืน

โรงเรียนวัดโสมนัสฯ กว้าง ๓๐.๐๐ กำลังก่อสร้าง ยาว ๔๐.๐๐ ส. กำลังก่อสร้าง

Each fifth and twelfth month of the year thousands flock to the chapel of Sothorn Temple (above) to pay homage to the buddha image said by legend to have literally floated into the town.

ONCE UPON A TIME... during the colourful Ayudhya period of Thai history, villagers tilling rice paddies, and washing their clothes on the banks of the Bangpakong River in Chachoengsao province had the shock of their lives.

There, floating amidstream and glistening in the hot sun, were three Buddha images, each a different size.

The excited villagers flocked to the shallows of the river and hurled ropes into the current to try and snag the images and haul them to the bank.

They failed, and the images floated on down the river to separate and go three different ways.

The biggest image, the legend has it, turned up one day in the river at Barnlaem village, Samud Songkram province, where it was pulled ashore and housed in the Barnlaem Temple. The smallest image came to light in SAMUD Prakarn province, where it now stands in the Bang Plee Temple.

The third Buddha image, the most beautiful of the three and now named Luang

Phor Sothorn, emerged on the river in front of Sothorn Temple in Chachoengsao province.

The villagers again hurled ropes into the water to catch the image and haul it ashore---and again they failed.

It was not until they erected a spirit house and held a sacrificial ceremony in honour of the floating image that they succeeded in hauling it to the bank with a small rope, now considered sacred,

Since that day, the image has been housed in the chapel of Sothorn Temple, after which it is named, and the people of Chachoengsao province worship it as the product of a wonderful miracle.

Luang Phor Sothorn can be seen today; all it takes is a 78-kilometre trip by road east from Bangkok to Chachoengsao --- also known as Padrew --- or a trip by railway through 61 kilometres of rice-fields full of white and red lotuses to Magasan Railway Station, and then on by car.

The temple was formerly called Wat

Hong (Swan Temple).

Luang Phor Sothorn, six feet wide at the base and cast in the position of meditation, is one of the most beautiful Buddha images in Thailand.

Gilded with gold, it is a product of the Lanchang, or Laotian school of sculpture which is very popular in Luang Phrabang province and the country's Northeast.

It has been disputed for many years what kind of material the image is cast from under-

neath the gold. Some say it must be wood to support the legend of its being found in the river.

Others say the very miracle of its being, and its pure holiness made it float, not wood.

But no matter what its base is made of, the image is revered, and people come from all parts of Thailand each year to pay homage to it.

On the full-moon days of the fifth and 12th months of the year, celebrations are held in Chachoengsao to worship Luang Phor Sothorn. And it is a time when the Thai and Chinese schools of Buddhism get together, for both schools hold the same high level of respect for the image.

Parades are held on land and on the river. Chinese dramas compete for the pilgrims' attention with the Thai Chatri and Ramwong dances and music.

At night, the temple compound is a blaze of small lights as the celebrations continue.

合為五晝夜。

三、農曆新年禮佛威會，因有鑑及每屆農曆春節，康多虔誠之華僑善信，對佛祖之崇仰，進香膜拜，必較常時旺或萬倍，故在此以前越拔在本會設有各種娛樂如潮劇，舞獅等節目，代昭隆慶，而主持威會之居士，尤其盡禮款待各方前來之香客，但此項威會，造經已停輟有十餘年之久，直至前年，佛曆二五〇三年之農曆春節，始告重新恢復舉行。是次威會，特由王巴三(王三)(譯音)何乃創君，聯同地方長官，東方酒業公司，華僑公會，護善社與各商民等所共同發起。稱為：越拔在佛祖春節常年禮佛威會，由何乃創君任威會委員會主席，茲為春節禮佛慶典之新紀元，故特規定威會，期為農曆正月初一起至初五日止，一連慶祝五晝夜，慶典儀式：恭迎佛祖車駕巡行市區。懸掛中泰國旗，中泰虔誠居民踴躍參加巡行隊伍，莊重肅肅，秩序井然，佛祖車駕備有法水。由泰華高僧沿途為各界善信施洒祝福。威會中之娛樂節目如：潮劇，字家，電影等助興。參加威會之衆善信至形踴躍，綜計該次所得各界題練善款，共為九萬餘銖，除開支費用約，二萬餘銖外，存淨之七萬餘銖，概撥充供為修建佛寺及亭棚之用。慶典委員會一致認為該次威會，因是初次創舉，難免缺點欠週，因此，冀望於今後能盡力促進與改善，藉昭隆重盛典，而越拔在佛寺則希望春節禮佛威會，定為常年之禮佛威會。

林 汀 昌 校 正

數以萬計，香火之盛，誠為泰國中部之奇蹟盛典，茲將越拔吞佛祖常年盛會慶典，規例為三次分列如下：

- (一) 常年(佛誕)慶典，歷定於農曆六月十四日舉行至十六日止一連三晝夜
- (二) 常年(耐願)盛會，歷定於農曆十月中旬即自十二日舉行至十六日止，一連五晝夜。
- (三) 春節常年盛會，定於農曆(正月)新年初一日舉行，至初五日止一連五晝夜。

盛典之沿革

一、關於農曆五月中旬之禮佛盛典本已創自較諸其他盛會之前，但發源於何年代，則無從考據，其所說五月中旬的慶典，是發源於懺懺會之前，大概是認為，當年佛祖金身沿河漂泊至越拔吞地區時，於五月十四日登岸供奉於越拔吞寺而舉行之隆重慶典其儀式為：是日上午佛祖鑾駕出巡佛寺週園，傍晚則由僧侶誦經祝禱，十五日添派齋僧，並舉巡燭浴佛祖，十六日為最後盛典，娛樂節目，計有潮劇，話劇，或字家等助興，因此相沿。五月十四日至十六日始有一連三晝

夜之例俗慶典。

二、關於十月中旬之常年禮佛盛會，考據發源至今，已達六十餘年之悠長曆史，約始於佛曆二四三四年，創舉人是當時越拔吞話劇團之主持人昭披瓊君，據說緣於佛曆二四三四年間，越拔吞一帶居民普遍發生饑荒，嚴重旱災，稻田鹽鹼農植枯萎失收，兼又發生時疫流行症，霍亂天花到處蔓延，人畜慘罹死亡的浩劫，居民迫得紛紛拋棄家園，遷徙遠方，避災他鄉，如有患病而不能逃避者，則祇有呻吟床第靜候死神之主宰，由於當時醫藥之缺乏及病魔之猖獗，本身就覺得俾未恭，但其至親戚友也必難免被波及之虞，在此窮途絕路的情況下，居民衆生，還有何物值得超越仰賴於吾佛，因此，紛紛向佛祖祈求庇佑，佛光普照，渡苦萬民，有些向佛祖祈求靈藥，如燭肩法水或供奉佛前之鮮花，用為飲喝搽抹，有些則在佛前許願，候靈驗痊癒後貼金，或演劇等娛樂酬典，泰籍居民大多數許願字家話劇，至於華籍居民，則照例許願潮劇，鑼鼓舞獅等。居民經過此次虔誠祈求許願後，神聖至上，靈顯無邊之吾佛，終於顯示慈悲奇蹟，浩浩蒼天普降甘露甘露，雨水均勻，善民欣躍，大地回春，一時各種時疫災疾，歛跡雲消，衆生平安如常，因此居民便聯合耐神慶典，創設禮佛盛會，隆重舉行慶祝，而乃瓊所主持的越拔吞戲團，却是當時最俱規模之戲團，因此，大家便不約而同一致和昭披瓊協力合作，創定盛會日期於十月中旬之十四日舉行，因彼此咸認為正值莊稼豐滿，田園餐畢之季節。十四日佛祖鑾駕巡行市區，十五日沿巡行水連十六日舉行巡燭浴佛禮，依照以前俗例，禮佛程序僅定為昇三天便功德圓滿，迨至佛曆二四九四年另增加二天，即提前自十二日及十三日起舉行

康同為吞武里王朝初期之事，但此說可靠與否，則有待于關心這件歷史檔案的人去加以考證了。

還有一種古詩則謂，有三尊合金的佛像，沿挽巴功河漂流，經巴莫武里府，後來在北柳府屬的三巴囤區浮起，為該地居民發現，使用麻繩把三尊佛像縛住，企圖協力拉其上岸，但結果却白費心機，無論如何都不能達成願望。

繼此，其中較大的一尊，則順流而下，一直漂流到敏功府的萬廉區浮起，為該地居民協力拉起，供奉於越萬廉。其中最小的一尊，則漂流到北挽府屬挽拉的小河中浮起，居民恭迎至越挽披中供奉。居中鑿被被吞，則在越被吞前浮起，居民曾協力設法拉住，但無論如何努力，都無法拉其上岸，直至一位符術師築起祭臺，做了一番禳告的儀式後，把符紗掛在佛祖的手上，這樣才能輕易地把佛祖牽引上岸來，恭迎供在佛殿的壇上。直至今今。

被吞佛祖全身為入定像，高壹公尺九十八公分，雙膝間闊壹公尺二十五公分，從鑲金的外形觀察，是屬於瀾滄區域的式樣，這式樣一般叫做「佬擺佛」，盛行于寮國舊京豐勃拉邦及泰國的東北地區。但那深藏在裏面的原像，究是何種物質製造的呢？迄今還無定論，一部份推測是木雕的，理由是如非木雕的如何能在水中漂浮呢。有些則說是石刻的，所引的理由是：如屬木質能從水中漂浮來，本屬尋常的事，現在是石刻的，則顯出佛祖的神奇了。若照古詩中所記載的，則是混合金屬所鑄造成的，這樣議論紛紜莫衷一是。

拉瑪五世皇陛下于佛曆二四五一年駕幸北柳府後，關於陛下對被吞佛祖的意見，茲節錄御書北如下：

「回來駐蹕越被吞，公摩響喃隆對這的命名認為是耶輸陀羅」的訛傳，並認該寺是大王王朝的君主公勒拍母隆曾落納在出征高棉回來時救建的，但對這種意見，朕還很懷疑，殿內的幾尊佛像都是用紅土造的，最靈驗的大概是居中的一尊，從膝部至腰際倒好看得像昔吞佛，但上部却走樣了，這大概是有關於塑匠的技術問題，傳說是從水上漂來的，大概不錯，因為紅土造的佛像，一定不是本地造出來的」。

關於被吞佛祖的靈驗和神通奇蹟，有無數的傳說，全部都神奇得不可思議，要說一時也說不盡，如果你有興趣要週知它的詳細情形，請你到北柳府向一般熟悉這些故事的人詢問去，如果你要兼得遊玩的趣味和關於被吞佛祖的智識，最好請你在農曆十月十二日至十六日正在那裏有佛祖聖誕巡行的常年盛典時去遊玩，這五晝夜的勝會，有聖駕的水陸巡行和種種的娛樂節目，那時十方善信踴躍參加，整個會場人山人海，每一個人的心裏都有一個共同的尊崇目標：鑿被被吞。我希望由這十萬顆心匯成一股堅強的洪流，去實踐諸惡不作，衆善奉行，自淨其心的種種佛陀教義，使這娑婆世界，變成人間淨土，使我們對被吞佛祖的崇拜更有意義的認識。

由於越被吞佛祖之威赫神聖，庇佑萬民，故每日前往膜拜之善男信女，絡繹不絕於途，其每逢佳節或週日，各界虔誠香客更顯見旺盛於常時，禮佛盛會之期，膜拜之善男信女

贊助人：

第二軍軍長乃吉，是哇拉中將

經濟部常務次長乃庵達，真打甲暖中將

許仁義 泰豐銀行董事經理

蘇根 軍人銀行總經理

丘細見 沙功沙他北公司董事長

太平洋電器工程有限公司董事坤永信，亮成

楊錫坤 泰商銀行董事經理

沈益三 泰商銀行三攀喃分行董事經理

太平洋電器工程 乃沙旺，曾他頒

有限公司副經理

娛樂節目：

潮劇：老正天香與老賽桃源演對台戲

字家：通羅，班素旺對坤平，律巴真

此外尚有「喃達」和電影等助興節目，本勝

會全部動態將由廣播電台播送，獻佛鮮花及金

寶供應處，僅有設於本佛寺院前之亭內一處。

勝會場擺設攤位，有意租賃者可向本委員會接洽。

梭吞佛祖史略

在北柳府直轄縣那同區，距離府治西南約二公里的地方，美麗的挽巴功河，蜿蜒曲折地流過膏腴的農田和整園，就在這段河流的北岸，屹立著一簇巍峨瑰麗的越梭吞佛寺，那建築得富麗堂皇的佛殿頂上，裝飾著彩色的玻璃瓦，在陽光下閃耀著璀璨的光彩，掩映在附近的蒼鬱椰林裏，美麗極了，真不愧是中部的一所名刹，就在這幢佛殿裏，供奉著一尊遐邇聞名的梭吞佛祖，佛祖的全身，塑造得慈慈肅肅，佛相莊嚴，同時，佛祖還有許多不可思議的靈應和事蹟，所以能得全國各地人民的虔誠崇敬，每天都有無數的人前來膜拜，終年香火旺盛。

梭吞佛祖通常稱為「鑾波梭吞」，關於佛祖最初的史實，則早已湮沒，無可考據，現在一般都只能憑著歷代相沿傳說來作簡略的史實而已。

根據新嘉坡製的「這北柳府指南」的記載，越梭吞佛寺其原名為（越風）（Sān）是建築於大城王朝的末期，然越風名稱的由來，最初越梭吞佛寺前，豎立有一支高大的木樁，樁頂上裝置有一隻金鳳（是銅製的），大概越風是取此為標誌而稱之，後來此風被風吹落而墮地，祇存空頂的木樁越方認為風降是個好兆而不再升，但用布製成一面佛旗以代替金鳳并上樁頂，因此風的名稱便被改為「越風通」（Tān），字通文者即木樁之意，通字即是旗也，越風即是旗樁之意。後來旗樁又被僧團分成數節，人們認為又是好兆，再將廢通的名稱改為鑾斷（斷即折斷之意也）。由於年代悠久，原

址早已被洪水沖清，所以現在才沒有一些死建築物遺留下來，鑾斷的名稱亦隨之消逝。嗣後人們再把它的名易為「越線吞」（Sān）。當佛曆二四五一年拉瑪六世登陸下駕北柳府時，有聖諭給當時尚是太子的拉瑪六世堂，聖諭裏還御題寺名為「越梭吞」（Sān），至於改為「越梭吞」（Sān）大概還是拉瑪六世登陸後的事吧。但一時還找不到關於正式改名日期的文獻。不過在佛曆二四五八年時，僧王公摩五耶哇讓拉然哇羅洛，為著僧務巡幸北柳府時，曾至該寺，並對該寺的命名曾細加考察，認為這命名的人，一定是一位飽學之儒，因為覺得「越梭吞」（Sān）這幾個字，不但字音很動聽而且含義亦復深長。

梭吞佛祖於何時始供奉於該寺，則無人能找到正確的史實加以證實，憑一般口頭傳說，則認為與觀功府的「鑾波萬

คำรายาพิเศษ

คำรายานี้ได้มาแต่เมืองพิษณุโลก มีใจความว่า
พระมหาฤๅษีแสดงไว้ให้เป็นทานแก่ สมณพราหมณ์ และ
ชายหญิงเพื่อจะได้บำบัดโรค ถ้าผู้ใดได้รับคำรายานี้ไว้
ให้บอกกันต่อๆ ไปจะได้อันสงฆ์หกลกัลป์ ถ้าเอาคำรายา
นี้ไว้ไม่เชื่อถือแล้วจะตกไปนรก

คำรายานี้ชื่อว่า ต้นเหงือกปลาหมอ ถ้าเห็น
งอกขึ้นกลางทางหรืออยู่ที่ใด อย่าเดินเหยียบย่ำข้ามเลย
ต้นเหงือกปลาหมอนี้มีคุณหลายอย่าง คือ

๑. ถ้าเจ็บตา ตาแดง ให้เอาต้นเหงือกปลาหมอดมกับ
ขิง เอนาหยอดตาหายแล.
๒. ถ้าเป็นเหน็บชาเท้ามือแลหงตัวให้เอาต้นเหงือกปลา
หมอมาดำทาให้ตรงเจ็บหายแล.
๓. ถ้างูกัด ให้เอาต้นเหงือกปลาหมอมากินด้วย ห
ด้วยหายแล.
๔. ถ้าเป็นฝีบวมบน ให้เอาต้นเหงือกปลาหมอกับขมิ้น
อ้อยมาตำปนกันแล้วทาหายแล.

歡迎各界善信參加恭鑄佛像盛典

北柳越梭通(哇拉喃哇拉威限)佛曆二五〇六年度春節常年禮佛勝會：自元月廿四日至廿
九日一連六天(農曆十二月廿九至正月初五)。

元月廿五日(正月初一)舉行陸路迎佛大遊行，本佛寺斯次勝會，並舉行恭鑄鑒抱差納佛
像九自九十尊，像身大自三寸至十二寸，並定於佛曆二五〇六年元月廿六日上午十時卅分
舉行鑄金鑄佛禮，誠為首次創舉，各界善信有意請同供奉者，可於勝會之前，逕向越梭通勝
會委員會。或泰國太平洋電器工程有限公司：曼谷碧武里路叻他威四角門牌四八六之十一號
電話：五九四六〇(บริษัท แปซิฟิคอิเล็กทริกเอนจินเนียริง (ประเทศไทย) จำกัด เลขที่ 486/11 ถนนเพชรบุรี กรุงเทพมหานคร)
接洽。

勝會委員會名表：

主席：何乃創 太平洋電機工程(泰國電機部)有限公司董事總經理
副主席：李真華 榮發成(復記)金行主人
委員兼秘書：沙永，巴九是里
委員兼秘書助理：乃訕立，叻差旺
委員：林汙昌 北柳華僑公會主席

๕. ถ้าเป็นริดสีดวงงอกให้เอาต้นเหงือกปลาหมอกับขมิ้น
อ้อยตำปนกับน้ำมันหรือน้ำมันตทา หายแล.
๖. ถ้าเป็นไขหนาวสันทั้งตัว ให้เอาต้นเหงือกปลาหมอ
กับขิงต้มปนกันแล้วกินหายแล.
๗. ถ้าเป็นหูดตาโต ให้เอาต้นเหงือกปลาหมอดำเข้า
กับน้ำกิน แล้วเอาใบส้มป่อยต้มอาบหายแล.
๘. ถ้าเจ็บหลังเจ็บบนเอวให้ เอาต้น เหงือกปลาหมอ กับ
ชะเอมเทศทำเป็นผงละลายน้ำผึ้งกินหายแล.
๙. ถ้าเป็นริดสีดวงแห้ง หรือฝีในท้อง และซุบผอม
เหลืองทั้งตัว ให้เอาต้นเหงือกปลาหมอดำเป็นผง
ละลายน้ำผึ้งกินทุกวันหายแล.
๑๐. ถ้าเป็นริดสีดวงตนมอดตายให้ร้อนทั้งตัว และให้
เวียนศีรษะตามืดเจ็บทั่วตัว และตัวนั้นแห้งชื่อว่า
ลมเพชรมาต ๓๘ จำพวก ให้เอาต้นเหงือกปลา
หมอกับเปลือกมะยมเสมอกัน เอาเกลือหนึ่ง
หมาก ๓ คำ เบย ๓ ตัว วางบนปากหม้อเอาฟืน
๓๐ ต้นห่ม ถ้าเดือดแล้วให้อุดใจยกลง เวลากิน
ให้อุดใจกินหายแล.

๑๑. ถ้าจะให้เจริญอายุ ให้เอาต้นเหงือกปลาหมอ ๒
ส่วน พริกไทย ๑ ส่วน ตำเป็นผงละลายน้ำผึ้งกิน
ทุกวัน ถ้ากินได้เดือนหนึ่งโรคไม่มีและมีสติปัญญา
ถ้ากินสองเดือนคนชอบมาก ถ้ากินได้หนึ่งเดือนถึง
สองเดือน ริดสีดวงสืบสองจำพวกไม่มีเลย ถ้ากิน
ได้สี่เดือนลมสืบสองจำพวกไม่มีเลย แลตาแดงดัง
ครุฑ หูได้ยินเสียงราชสีห์ ถ้ากินถึงห้าเดือนโรค
ในกายไม่มีเลย ถ้ากินถึงหกเดือนเดินได้วันละ
โยชน์ไม่เห็นเหนื่อย ถ้ากินถึงเจ็ดเดือนสเนอเลอด
ดี ถ้ากินถึงแปดเดือนเสียงเหมือนนกการะเวก ถ้า
กินถึงเก้าเดือนคมหอกดาบแทงฟันไม่เข้าเลย ต้น
เหงือกปลานมคุณหนักหนา เปรียบเหมือนยาทิพย์
ก็ว่าได้ ถ้ากินอาหารและสิ่งใดๆ เข้าไม่มีโทษเลย
๑๒. ถ้าเป็นมะเร็งทั่วตัว ให้เอาต้นเหงือกปลาหมอฟริก
ไทยหนึ่ง ดีปรี่หนึ่ง ตำปนกันละลายน้ำร้อนกิน
หายแล.

๑๓. ถ้าเจ็บหัวสรรพางค์กาย ให้เอาต้นเหงือกปลาหมอ
ตำเอา^๕นาทาหายแล.
๑๔. ถ้าข้าง^๖แหว่ง กระบือ^๗ชน ลอด^๘ตกจากที่สูง หรือต้อง^๙
คมอาวุธ^{๑๐}ทงหลาย^{๑๑}กิด ให้เอาต้นเหงือกปลาหมอตำ^{๑๒}
ทาที่^{๑๓}แผลหายแล.
๑๕. ถ้าเป็น^{๑๔}ผรุส^{๑๕}และลำคอก^{๑๖}กิด ให้เอาต้นเหงือกปลา
หมอ^{๑๗} ขมิ้น^{๑๘}น้อย^{๑๙}หนึ่ง แล้วเอา^{๒๐}น้ำมัน^{๒๑}งากับ^{๒๒}มุตเคล้า^{๒๓}
กับยาทาหายแล.
๑๖. ถ้าเป็น^{๒๔}ผื่นแดง^{๒๕}คน^{๒๖}ขน^{๒๗}มา^{๒๘}เถา^{๒๙}จน^{๓๐}ไม่^{๓๑}รู้^{๓๒}ตัว^{๓๓}เจ็บ หรือเป็น^{๓๔}
หู^{๓๕}หนอง^{๓๖}ตา^{๓๗}โต ให้เอาต้นเหงือกปลาหมอ^{๓๘}มาตำ^{๓๙}กิน
แล้วเอา^{๔๐}น้ำมัน^{๔๑}มา^{๔๒}ต้ม^{๔๓}กับ^{๔๔}ใบ^{๔๕}ส้ม^{๔๖}บอ^{๔๗}ย^{๔๘}อา^{๔๙}บ^{๕๐}หายแล.
๑๗. ถ้าหญิง^{๕๑}ระดู^{๕๒}ขาด^{๕๓}หรือ^{๕๔}โลหิต^{๕๕}แห้ง ตั้ง^{๕๖}แต่^{๕๗}หนึ่ง^{๕๘}เดือน^{๕๙}
ถึง^{๖๐}สอง^{๖๑}เดือน^{๖๒}กิด แลให้^{๖๓}เจ็บ^{๖๔}ผอม^{๖๕}เหลือง^{๖๖}สรรพางค์^{๖๗}
กาย ให้เอาต้นเหงือกปลาหมอ^{๖๘}ตำ^{๖๙}เป็น^{๗๐}ผง^{๗๑}ละลาย^{๗๒}
น้ำมัน^{๗๓}งา^{๗๔}หรือ^{๗๕}น้ำมัน^{๗๖}งัก^{๗๗}ได^{๗๘}กิน^{๗๙}ทุก^{๘๐}วัน^{๘๑}ไป โรค^{๘๒}นั้น^{๘๓}หายแล.
๑๘. ถ้าเป็น^{๘๔}ลม^{๘๕}จับ ให้เอา^{๘๖}เหงือกปลาหมอ^{๘๗}หนึ่ง^{๘๘}ส่วน^{๘๙}พริก^{๙๐}
ไทย^{๙๑}สอง^{๙๒}ส่วน ตำ^{๙๓}เป็น^{๙๔}ผง^{๙๕}ละลาย^{๙๖}น้ำ^{๙๗}ร้อน^{๙๘}กิน^{๙๙}แล้ว^{๑๐๐}ลม^{๑๐๑}
แปร^{๑๐๒}จำ^{๑๐๓}พวก^{๑๐๔}หายแล.

๑๙. ถ้าเป็น^{๑๐๕}มะ^{๑๐๖}เร็ง^{๑๐๗}กับ^{๑๐๘}ท้อง^{๑๐๙}ให้^{๑๑๐}ลง^{๑๑๑}จน^{๑๑๒}ตัว^{๑๑๓}เหลือง ให้เอา^{๑๑๔}
ต้น^{๑๑๕}เหงือกปลาหมอ^{๑๑๖}หนึ่ง^{๑๑๗} กระ^{๑๑๘}ชาย^{๑๑๙}หนึ่ง^{๑๒๐} มะ^{๑๒๑}คำ^{๑๒๒}ไก่^{๑๒๓}
หนึ่ง^{๑๒๔} สม^{๑๒๕}อ^{๑๒๖}ทง^{๑๒๗}สอง^{๑๒๘}หนึ่ง^{๑๒๙} ต้ม^{๑๓๐}กิน^{๑๓๑}หายแล.
๒๐. ถ้า^{๑๓๒}หน้า^{๑๓๓}มืด^{๑๓๔}ตาม^{๑๓๕}ว ให้เอาต้นเหงือกปลาหมอ^{๑๓๖}หนึ่ง^{๑๓๗}
กระ^{๑๓๘}เพรา^{๑๓๙}ทง^{๑๔๐}สอง^{๑๔๑}หนึ่ง^{๑๔๒} แสม^{๑๔๓}สา^{๑๔๔}น^{๑๔๕}หนึ่ง^{๑๔๖} ใบ^{๑๔๗}ทอง^{๑๔๘}
หลวง^{๑๔๙}ใบ^{๑๕๐}มน^{๑๕๑}หนึ่ง^{๑๕๒} บร^{๑๕๓}เพ็ด^{๑๕๔}หนึ่ง^{๑๕๕} เจต^{๑๕๖}มูล^{๑๕๗}เพลิง^{๑๕๘}หนึ่ง^{๑๕๙}
ยาน^{๑๖๐}เอา^{๑๖๑}เสม^{๑๖๒}อ^{๑๖๓}ภาค^{๑๖๔}ตำ^{๑๖๕}ปด^{๑๖๖}กระ^{๑๖๗}หม่อม^{๑๖๘}แล้ว^{๑๖๙}เอา^{๑๗๐}เหล็ก^{๑๗๑}เผา^{๑๗๒}
ไฟ^{๑๗๓}ร้อน^{๑๗๔}มา^{๑๗๕}วาง^{๑๗๖}ทับ^{๑๗๗}เหนือ^{๑๗๘}ยา^{๑๗๙}ทับ^{๑๘๐}คน^{๑๘๑}นั้น^{๑๘๒}หายแล.

หมายเหตุ - ต้น^{๑๘๓}เหงือกปลาหมอ^{๑๘๔}เอา^{๑๘๕}ทั้ง^{๑๘๖}ทา^{๑๘๗} คือ^{๑๘๘}
ราก^{๑๘๙} โคน^{๑๙๐} ทง^{๑๙๑}ต้น^{๑๙๒} ทง^{๑๙๓}ใบ^{๑๙๔} ลูก^{๑๙๕}ดอก^{๑๙๖}
นำมา^{๑๙๗}ล้าง^{๑๙๘}น้ำ^{๑๙๙}ให้^{๒๐๐}สะอาด^{๒๐๑}แล้ว^{๒๐๒}จึง^{๒๐๓}ใช้^{๒๐๔}